

## **Emakakaelavähi radikaalse kiiritusraviga samaaegne keemiaravi kasutamine**

**Sissejuhatus.** Indikaator kirjeldab samaaegset radiokemoterapiat saanud patsientide osakaalu kõigist radikaalset kiiritusravi saanud esmastest emakakaelavähi diagnoosiga patsientidest.

Protsessiindikaator.

Radikaalse emakakaelavähi kiiritusravi korral Ib2, IIA2 , IIB-IVa staadiumis on näidustatud samaaegne platiinapõhine keemiaravi, kui ei ole vastunäidustusi (neerufunktsioon, kaasuvad haigused ja üldseisund) keemiaravi kasutamisele. Mitmed randomiseeritud uuringud ja meta-analüüsid on näidanud, et keemiaravi samaaegne lisamine kiiritusravile, parandab progressioonivaba elulemus, vähendab surma riski 30-50%, parandab 5aasta elulemust ca 6% võrreldes ainult kiiritusravi kasutamisega.

Indikaatori tulemuste arvutus põhineb Eesti Haigekassa raviarvetel olevatel algandmetel. Valimisse kaasati 62 patsienti, 49 SA PERHist ja 13 SA TÜKist, kelle emakakaelavähi esmasdiagnoos raviarvete alusel jäi ajavahemikku 01.01.2020-31.12.2020.

**Tulemuste interpretatsioon.** Antud indikaatori sihtesmärgiks on 70% kõigist antud grupi patsientidest võiks saada kiiritusraviga samaaegset keemiaravi (arvestab keemiaravi vastunäidustustega) .

SA TÜK patsientidest 100% olid saanud vähemalt 1 keemiaravi manustamise kiiritusraviga samaaegselt, SA PERH patsientidest 67%. Vanuselise jaotuse lõikes Kliinikumi patsientidest 1-4 olid üle 70 aastased ja Regionaalhaigla patsientidest 13-17 olid üle 70 aastased. Langenud neerufunktsiooniga ja eakamad patsiendid võivad kattuda, aga ei pruugi.

SA PERH kiiritusravi keskuse analüüsist aastate lõikes on näha, et kui 2018-2019aastatel said 86% patsientidest samaaegset keemiaravi, siis 2020 on see näitaja 75%. Kuna patsientide arvud on siiski suhteliselt väikesed, siis võib see olla ka juhuslik langus, mis seotud mõnede üksikute halvemas üldseisundis või eakamate patsientidega konkreetsel analüüsi perioodil.

**Limitatsioonid.** Antud indikaatori arvutamine ainult Haigekassa raviarvete andmete alusel seab teatud piirangud, radikaalsel eesmärgil ravitud patsientide valim on kaudselt tuletatud. Indikaator ei kajasta arvutuses keemiaravi kuuride arvu kiiritusravi ajal. On näidatud, et mõju elulemusele on suurem, kui saab manustada vähemalt 4 korda keemiaravi kiiritusravi ajal.

**Kokkuvõte.** Emakakaelavähi diagnoosiga radikaalsel eesmärgil kiiritusraviga ravitud Eesti patsientidest 74% said samaaegset keemiaravi vähemalt 1 korra kiiritusravi ajal. Indikaatori sihtesmärk on vähemalt 70%.

Margit Valgma SA PERH OHK onkoloog